

DATANÄT FÖR HÖGSKOLAN

1. Bakgrund

En viktig del av de akademiska resurserna för forskning och utbildning utgörs av tillgång till datakraft. Anskaffning av datorer till högskolan har under gången tid skett på ett okoordinerat sätt, vilket bl a har fått till följd att möjligheterna till samarbete mellan dataanvändare vid olika universitet försvårats. Existerande datorresurser har dessutom administrativt styrts på ett sätt så att maskinerna knappast kan sägas ha utnyttjats rationellt. Så t ex har i många fall universitetsmaskiner under längre tidsintervall stått outnyttjade, trots att forskare och högskolelärare samtidigt uttryckt starka önskemål om möjlighet till utnyttjande, dock utan framgång. Det kan hävdas att härmed har kvaliteten på forskning och utbildning inom högskolan på ett omotiverat sätt blivit lidande.

2. Samverkan

En koppling mellan de befintliga, och även framledes erforderliga, utrustningarna till ett gemensamt kommunikationssystem skulle kunna möjliggöra en kapacitetsutjämning, samt medverka till ett ökat datautbyte lärosäten emellan.

Ett projekt av denna art är under uppbyggnad i USA, och knyter f n där samman 25 forskningscentra över hela landet. Projektet går under benämningen ARPA Network (Advanced Research Project Agency), och är inriktat mot resursdelning och förbättrat samutnyttjande.

Liknande nät har tidigare diskuterats i Sverige, bl a av Televerket, rörande ett publikt datanät av SIBOL m fl.

Med ett samutnyttjande, via ett svenskt datanät för högskolan, kan förutom fördelarna med ett förbättrat användarsamarbete noteras fördelar avseende

databasdelning, d v s gemensamt utnyttjande av intressanta datamängder, lokaliserade på skilda orter.
programvarudelning, d v s gemensamt utnyttjande av producerade program och standardiserade programbibliotek, varigenom onödigt dubbelarbete undviks.

Det vill synas uppenbart att inom ett dylikt datanät sådana administrativa utnyttjanderutiner för ingående utrustningar bör komma till användning, att maskinerna utnyttjas rationellt under den tid de är att betrakta som moderna och visar upp gott pris/prestandahållande.

3. Följdeffekter

Följande följdfeffekter kan noteras:

- 1) Projektet med ett datanät för högskolan inbjuder till forsknings- och utvecklingsinsatser, både inom högskolan och dataindustrin.

- 2) Erfarenheter byggs upp för utnyttjande av liknande teknik i andra sammanhang, t ex inom övrig del av den offentliga sektorn, inom servicenäringar m
- 3) Projektets omfattning medför god förutsättning för framgångsrika diskussioner om önskvärd standardisering

4. Förslag

Det har bringats till utredningens kännedom att Universitetskanslersämbetet i oktober 1972 avser tillsätta en expertgrupp för att ge förslag rörande möjligheterna att tillgodose högskolans behov av datakraft.

Utredningen vill i samband härmed föreslå att härför avsedd grupp speciellt noterar ovan nämnda möjlighet till realisering av förbättrat samarbete och samutnyttjande via ett datanät för högskolan. Utredningen betonar därvid önskvärdheten att se över nuvarande administrativa system för datorutnyttjande, i enlighet med vad som ovan framförts.

Utredningen finner det naturligt att nämnda expertgrupp i detta ärende samarbetar med Televerket samt Datasamordningskommittén.